Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2019/1009 по отношение на цифровото етикетиране на ЕС продуктите за наторяване“

(COM(2023) 98 final — 2023/0049 (COD)

(2023/C 293/16)

Докладчик: **John COMER**

Искане за консултация	Европейския парламент, 13.3.2023 г.
	Съвета, 6.3.2023 г.
Правно основание	Член 114 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	1.6.2023 г.
Резултат от гласуването	38/0/2
(„за“/„против“/„въздържал се“)	
Приемане на пленарна сесия	14.6.2023 г.
Пленарна сесия №	579
Резултат от гласуването	
(„за“/„против“/„въздържал се“)	209/0/4

1. **Заключения и препоръки**

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) счита, че:

1.1. Предоставянето на доброволно цифрово етикетиране на продуктите за наторяване е много положително развитие и следва да се положат всички усилия за насърчаване на икономическите оператори да преминат към цифрово етикетиране;

1.2. Рискът от цифровото разделение трябва да се наблюдава внимателно. Цифровизацията би могла да доведе до допълнително изоставане на някои уязвими групи въпреки разпоредбата за предоставяне на алтернатива при поискване. Би било препоръчително да има срокове и по-голяма яснота за начина на ефективното функциониране на тази алтернатива;

1.3. Икономическите оператори, които преминат към използване на цифрово етикетиране, следва да предприемат конкретни действия в допълнение към предложеното от Комисията, за да препоръчат на крайните потребители и да ги насърчат да четат цифровия етикет;

1.4. Някои крайни потребители се опасяват, че сайтовете, свързани с цифровото етикетиране, могат да доведат до прекомерно проследяване. Необходимо е да се осигурят достатъчни гаранции, че няма да се извършва ненужно проследяване;

1.5. Приветства настоящото предложение, тъй като акцентът му е върху подобряването на ефективното използване на продуктите за наторяване, намаляването на разходите и насърчаването на цифровизацията на селскостопанския сектор;

1.6. Както на физическия, така и на цифровия етикет следва да бъде подчертана препоръка за вземане на проби от почвата преди прилагането на продуктите за наторяване. Това би било от полза за околната среда и би спестило средства;

1.7. Оформлението и форматът, включително минималният размер на шрифта на физическите етикети, следва да бъдат определени в предложението, за да се гарантира по-ясна комуникация;

1.8. Препоръчва се за опаковките на продукти за наторяване от 1 000 kg или повече да се изисква само цифров етикет, когато икономическите оператори решат да използват цифрово етикетиране. За опаковките на продукти за наторяване под 1 000 kg следва винаги да се изисква физически етикет дори когато икономическите оператори решат да използват цифров етикет.

2. **Контекст**

2.1. С Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) се въвеждат много по-широкообхватни изисквания за етикетиране в сравнение със съдържащите се в Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета ([2]). Този нов регламент отразява новите социални изисквания и опасения, както и факта, че тези нови правила отварят пазара на ЕС за иновативни и неизвестни продукти за наторяване, които изискват по-подробни инструкции за крайния потребител.

2.2. Прекалено голямото количество информация върху етикетите ги прави трудни за четене. Твърде много подробности могат да направят неясно основното послание, от което се нуждае крайният потребител.

2.3. Икономическите оператори считат, че управлението на тези етикети е трудно и те са свързани с повишени разходи поради необходимостта от често актуализиране на етикетите.

2.4. Предложеното изменение на Регламент (ЕС) 2019/1009 има същите общи цели като действащия Регламент (ЕО) 2019/1009, а именно да се гарантира високо равнище на опазване на човешкото здраве и околната среда и добре функциониращ вътрешен пазар.

2.5. Комисията е установила два конкретни проблема, които настоящото предложение се опитва да разреши:

— подобряване на четливостта на физическите етикети и

— улесняване на управлението на етикетите от страна на икономическите оператори.

2.6. Съгласно член 6, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2019/1009 всички изисквания за етикетиране в приложение III трябва да бъдат посочени върху физическия етикет.

2.7. С настоящото предложение се въвежда доброволната цифровизация на етикетите на ЕС продуктите за наторяване. Производителите, вносителите или дистрибуторите могат да решат дали да въведат цифрови етикети за ЕС продуктите за наторяване.

2.8. Икономическите оператори, които изберат цифрово етикетиране, могат да поставят всички елементи за етикетиране съгласно приложение III в цифров етикет, когато доставят продукти за наторяване на други икономически оператори, които не са крайни потребители. Продуктите за наторяване, доставяни в насипно състояние или в опаковки с тегло над 1 000 kg, могат също така да бъдат доставяни само с цифров етикет на всеки субект, включително на крайните потребители.

2.9. Икономическите оператори, които използват цифров етикет при доставките на продукти за наторяване на крайни потребители в опаковки от 1 000 kg или по-малко, ще трябва да предоставят физически етикет в допълнение към цифровия етикет.

2.10. Физическият етикет трябва да съдържа цялата информация относно опазването на човешкото здраве и околната среда, както и най-важната информация за агрономическата ефективност и съдържанието на продукта, или друга информация, необходима след покупката, като например информация за безопасното съхранение и обезвреждане.

2.11. В предложението се определят общи правила относно цифровизацията на етикетите, без да се прави разграничение между професионални и непрофесионални крайни потребители. По-специално икономическите оператори ще трябва да гарантират безплатен и лесен достъп до цифровия етикет в целия ЕС за период от пет години след пускането на продукта на пазара. Физическият етикет трябва да съдържа носител на данни (например QR код или URL адрес) за лесен достъп до цифровия етикет, без да е необходимо да се инсталира специално или уникално приложение. Свързаният с цифровия етикет сайт трябва да съдържа информацията, изисквана съгласно приложение III, отделно от друга информация относно маркетинг или други специални оферти На свързания с цифровия етикет сайт не трябва да се поставя ненужно проследяване.

2.12. При поискване информацията върху цифровите етикети трябва да се предоставя и чрез алтернативни средства, за да се улеснят нуждите на уязвимите потребители, които не са запознати с цифровите етикети или не желаят да ги използват.

([1]) Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукти за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) № 1069/2009 и (ЕО) № 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2003/2003 (ОВ L 170, 25.6.2019 г., стр. 1).

([2]) Регламент (ЕО) 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година относно торовете (ОВ L 304 21.11.2003 г., стр. 1).

2.13. Ако по някаква причина цифровият етикет стане временно недостъпен, трябва да се предостави алтернатива, без да е необходимо искане за това.

2.14. С предложението Комисията се оправомощава да адаптира допълнително приложение III, като решава кои елементи за етикетиране могат да бъдат предоставени в цифрова форма на крайните потребители за опаковки от 1 000 kg или по-малко в зависимост от развитието на обществото.

2.15. Комисията заявява, че предложението е в съответствие с по-широката политика на ЕС за Европейския зелен пакт, която има за цел да се справи с двойните предизвикателства на екологичния и цифровия преход.

2.16. Целта на предложението е подобряване на ефективното използване на продуктите за наторяване, намаляване на разходите за етикетиране и насърчаване на цифровизацията на селскостопанския сектор, като същевременно се гарантира съгласуваност с по-широката политика на ЕС за устойчиво и интелигентно бъдеще.

3. **Общи бележки**

3.1. ЕИСК приветства настоящото предложение за въвеждане на цифрово етикетиране на продуктите за наторяване. То е част от обща тенденция за разширяване на цифровизацията на информацията за продуктите и етикетите на продуктите.

3.2. За доставките на продукти за наторяване, които отговарят на здравните стандарти и стандартите за безопасност и опазване на околната среда в целия ЕС (маркировка „CE“), ще бъде позволено да бъдат придружени от информация върху цифров етикет.

3.3. Основен проблем е прекалено голямото количество информация върху етикетите. Често е трудно да се намери съществена информация, така че крайните потребители понякога са склонни да не обръщат внимание на етикети с твърде много подробности. В настоящия си вид приложение III очевидно се опитва да включи твърде много информация във физически етикет. Възможността за цифрови етикети представлява важна стъпка напред. При цифровото етикетиране физическият етикет може да съдържа действително важната информация, както и връзка към цифровия етикет.

3.4. С предложението Комисията се оправомощава да адаптира допълнително приложение III, като решава кои елементи за етикетиране могат да бъдат предоставени в цифрова форма. Оправомощаването позволява на Комисията да премести съществуващи елементи от физическия етикет върху цифровия етикет.

3.5. Цифровият етикет трябва да съдържа информация, позволяваща идентифициране на производителя на продукта и как да се установи връзка с него, маркировката „CE“ и съответно позоваване на нотифициран орган.

3.6. В предложението няма разпоредба за регулиране на размера и оформлението на физическия етикет.

3.7. По-ефективното използване на продуктите за наторяване е важен елемент от стратегията „От фермата до трапезата“, в която се определя цел за намаляване на загубите на хранителни вещества с 50 % и намаляване на използването на торове с 20 % до 2030 г. Комисията заявява, че това предложение подкрепя тенденцията за подобряване на ефективността на използването на продукти за наторяване. Няма задължение за включване на въпроса за изпитването на почвата във физическия етикет. Изпитването на почвата би насърчило по-ефективното използване на продуктите за наторяване.

3.8. Когато икономическите оператори преминат към използване на цифров етикет, на крайния потребител следва силно да се препоръча да прави справка с цифровия етикет, за да извлече максимална полза от задължителната информация за продукта.

3.9. Въвеждането на цифрово етикетиране е доброволно за икономическите оператори. Въпреки това, в интерес на насърчаването на по-широкото използване на цифрово етикетиране, следва да се даде приоритет на насърчаването на икономическите оператори да преминат към цифрово етикетиране.

3.10. Необходимостта от повишаване на ефективността на използване на продуктите за наторяване е изтъкната в Съобщението на ЕС относно торовете от 2022 г. ([3]) Използването на цифрови инструменти е ключов фактор в този процес.

3.11. Използването на цифрово етикетиране следва да даде възможност за по-добра комуникация относно свойствата и най-ефективното използване на торовете, което ще бъде от полза за околната среда и ще осигури икономии за крайните потребители.

3.12. ЕИСК приветства факта, че условията за прилагане на цифрово етикетиране се въвеждат на равнището на ЕС, тъй като това създава еднакви условия на конкуренция, което от своя страна води до подобряване на вътрешния пазар, като същевременно гарантира висок стандарт на защита, както се изисква от Регламент (ЕС) 2019/1009. Освен това промени в цифровото етикетиране могат да се правят единствено на равнището на ЕС.

([3]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Гарантиране на наличността и финансовата достъпност на торовете“ (COM(2022) 590 final) (ОВ C 184, 25.5.2023 г., стр. 109).

3.13. В предложението се посочва, че пакетите с тегло над 1 000 kg следва да се считат за доставки в насипно състояние. Би било за предпочитане опаковките от 1 000 kg да се считат за доставки в насипно състояние, а за опаковките под 1 000 kg да се изисква физически етикет в допълнение към цифровия етикет.

3.14. Рискът от цифрово разделение за уязвимите потребители трябва да бъде допълнително разяснен. В предложението на Комисията се посочва, че при поискване трябва да има алтернатива на цифровия етикет. Не се предвиждат обаче срокове за това колко бързо такава алтернатива може да бъде предоставена на уязвимите крайни потребители.

3.15. ЕИСК подчертава необходимостта да се гарантира, че на свързаните с цифровия етикет сайтове не се поставят системи за ненужно проследяване.

Брюксел, 14 юни 2023 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE